

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

társadalmi és közgazdasági hetilap,

A „Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület” hivatalos közlönye.

== Megjelenik minden vasárnap. ==

Előfizetési ár:

Évesi ára 6 kor. félre 3 kor. egyez. szám 20 fillér.
Előzetesi pénzek és reklamáziók Hirschl N. könyvnyomdájába küldendők.

Felelős szerkesztő:

SINKOVICH ELEK

Kiadó: A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.

az iratok, levelek s egyéb szerkesztéseni közlemények a szerkesztőségbe küldendők.

Hirdetési díj: 4 hasábol petitor egyzari hirdetésnel 20 fill. tölszori hirdetésnel soronkint 12 fill. Nyitlter petitorsa 50 fill.

Magyarok Magyarorszában.

A nagy népszámlálás nyers anyaga került még csak a nyilvánosság elé. Tudjuk azt, hogy közel husz millió állampolgár él a magyar szent korona országában. Közel két millió lélekkel szaporodott tíz év óta Magyarország, szaporodott dacára annak, hogy ez idő alatt több százezren vándoroltak ki innen. Tehát egészséges föld ez és egészséges a nép, amely lakja.

Hogy ebben a husz millióban milyen a nemzetiségek és felekezetek aránya, azt még nem számították ki, az azonban már köztudomású tény, hogy a magyar anyanyelvűség aránya ismét hatalmas mértékben növekedett.

Ez pedig nagyobb diadal, mint a két milliányi szaporodás!

Mert azokat az állampolgárokat, nemzetiségi szülők gyermekeit, akik most írták először az anyanyelv rovátába a magyart, azokat egyenként külön hódítottuk meg a magyar nemzeti állameszmének, elhódítottuk a nemzetiségektől, ahol még mindig vesze-

delmes ellenségei vannak ahazának.

Még néhány év előtt féktelen igazítás folyt a nemzetiségek között. Most esend van. Lehet, hogy csak szélcsend. Lehet, hogy már a legközelebbi jövőben ismét megfújják a riadót. Tribunáék és Zasztaváék.

De hogy milyen reménytelen és sikertelen lenne az ő küzdelmük, annak a legkésebb bizonyítéka a rideg statisztikai szám, amely szerint a magyarság mind nagyobb tért hódít a nemzetiségek között.

A maroknyi nép, mely annyi balserenese közt s oly sok viszály után, külső és belső ellenségeivel szemben fenn tudta tartani a magyar nemzeti államot, most a békefegyvereivel küzd a létért. Mert még küzdenünk kell, a konszolidációtól még messze vagyunk. Évtizedek sikeres és szorgalmas munkájával érhetjük csak el azt a nagy célt. Küzdünk most a béke fegyvereivel: iskolával, művészettel és politikával. A legjobb fegyver ezek között mindenesetre az iskola, mely-

ben éppen úgy lehet rossz hazafiakat nevelni, mint jókat.

Dieséretre méltó a magyar társadalom áldozatkészsége, melylyel az államot minden egyes új magyar iskola felállításában támogatja. Nem szabad figyelmen kívül hagyni e helyen az óvodákat sem, melyeknek száma szerte az országban napról napra szaporodik s a melyek helyes vezetés mellett mindmegannyi melegágyai a magyarosodásnak.

Nagyon örvendetes, hogy az utóbbi időben a sovén magyar politikának nem az a válfaja érvényesül, amely nem habozik erőszakal magyarosítani. Óvakodjunk ettől a kétélű fegyvertől. Erőszakkal meg lehet hódítani egy nagy országot, de egyetlen kis népet sem. A béke olajága legyen az első, melyet kezünkben meglát a nemzeti-ségi ember, akit megakarunk nyerni a magyarság ügyének. Szigorral, erőszakkal, vagy pláne hatóságai segédlettel csak negatív eredmény érhető el.

Igazán páratlan a magyar faj föl-szívó képessége. A harmincznégy esz-

TÁRGA.

Piroska.

I.

Piroska a neve után
Szép arca meg csak halovány.
Könyben ragyog ében szeme,
Bánattal a szíve tele.

Mint a madár ugy elcsereg,
Felvidítja a sziveket;
Lelke tiszta nagy és nemes:
Haladó rá nem érdemes.

Szívem-lelkem rég az övé,
Szépsége lebilincselé.
Lánczait örömmel hordja,
Mig urnója le nem oldja.

II.

Csak egy rövid hónap még
S kirepülz karjaimból.
Hasztalanul bánkódnék,
Nem változtat sorsomon.
Menj hát édes, bucsuzom.

Isten veled kedvesem,
Eld napjaid boldogan!

Mint irigylem Istenem,
Kinek boldogsága van:
Nekem nincsen örömem.

III.

Elvesztelek örökre;
Alig voltál még enyém.
Bánat borul lelkemre:
Veszteségedl érezve
Nincs számomra már remény.

IV.

Az az örök láng, mely ég szemedben,
Mint az oltártűz tiszta szepőlten,
Az az örök láng gyujtá fel szívem
S téged szeretni égőn kénytelen.

A sok csalodás elkiserített,
Mégölt szívemben bizalmat hitet,
Most vissza dá boldog életét:
Az az örök láng, mely szemedben ég.

És feltámadott hittel a remény:
Édes örömmek nagy része enyém.
Vajha gyász oka ne lehetne még!
Az az örök láng, mely szemedben ég.

Béni Vilmos.

A hatás.

Több esztendei meddő kísérlet után, egy be-küldött kéziratomra ez a szerkesztői üzenet diszlett „Kitartó” j-ligéme: „Tárcaezikke vasárnapi szá-munkban jelenik meg.”

Hogy mit éreztem ez öt szó hatása alatt, azt meg se kísérelm reprodukálni. Vasárnaptól tehát nem leszek Andrányi Pál városi napidíjas, de Andrányi Pál novellairó.

Hat nap múlva mindenki az én novellámat olvassa.

Ilyen hosszu hat nap még nem pergett le senkinek az életében. De végre lepergett. Már hajnalban megjelentem egy trafikban és miután látam, hogy tényleg nem hallganczálók, de valóság-gal olvasom nevemet a „Szerelémért szerelmet” című novella alatt, nyomban megvettem a lapból 6 példányt. Ezzel azonban nem értem be, de ahol csak szeret ejthetem, ki ki huztam egy-két példányt. Dél felé már annyi számmal megterhelve tértem lakásomra, akár egy újság kihordó.

Elolvastam vagy tízszer egymásután a cikket. Mindig új és újabb szépségeket fedeztem föl agyam szülőttében.

Hát pompás kis dolognak tartottam.

És vajjon milyen hatást gyakorol az olvasó közönségre?

tendő alatt, mely a 67-es kiegyezés óta lemult, ezzel a felszívó képességgel értük el a legnagyobb eredményt. Városaink egy-kettő kivételével egytől-egyig magyarok lettek és az elszigetelt nemzetiségi vidékeken magyarul beszél az intelligenzia, hacsak nem pánszláv. Az el nem szigetelt nemzetiségek, a nemzetiségi falvak, melyek magyar vidékek közé vannak beékelve, részben megmagyarosodtak már, részben rohamosan magyarosodnak.

A külföld csodálkozva szemléli ezt a képességünket, melylyel megtudtuk vetni a modern magyar állam egyik fundamentumát. 1867. óta ket millióval több állampolgárt hódítottunk el a nemzetiségektől, akik most éppen úgy lelkesednek a magyar nemzeti államért, mint mi.

Ismételjük: még messze vagyunk attól, hogy megpihenhessünk babérainkon. Folytatni kell a munkát, minden felhasználásával a béke fegyvereinek. Amit a statisztika kiszámított, az buzdítson bennünket, hogy folytassuk a hódítás munkáját.

Mert ki tudja, mikor jön el az idő, hogy fölkeljen külső ellenségeink? Ki tudja, mikor jön el ismét a véres megpróbáltatások ideje annak a szörnyű világháborúnak az alakjában, melyet rettegve jósolnak nekünk minduntalan a diplomaták és a költők? Ha eljön a nagy háború, Európa térképe meg fog változni.

És hogy ezekben a döntő viharos időkben ami hazánk megállja a helyét, annak legelső föltétele az egységes magyar nép, mely egy egyszerű céljében ontsa a vérért a hazáért.

Helyi, vármegyei és vegyes hírek.

— **Bartholos István** a körmenet-muraszombati vasút engedélyese Weisz Oszkár szombathelyi magánmérnök kíséretében tegnap este városunkba érkezett és hétfőn kezdetét veszi a nyomjelzési munkálatok. Örömmel regisztráljuk ezen hírt, mert ebből azt látjuk, hogy vasútjaink nem-hogy elaludt volna, de egy nagy lépéssel előbbre vitük a megvalósulás felé.

— **A muraszombati kör- és községjegyzői egyesület** II. évi rendes közgyűlését f. évi június hó 9-én d. u. 2 órakor tartja Felső-Lendván. A meghívókat Csapovits Ferenc, a kör elnöke már szétküldte.

— **A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület** részére a legutóbb tartott meggyőzöttségi közgyűlés 40 korona segélyt szavazott meg, amely összeget vármegyénk alispánja már ki is utalványozta. Hálás köszönettel és elismeréssel kell adoznunk a nemes vármegye iránt, amely a V. M. K. E. által kitűzött célt és kifejtett tevékenységet kellőképpen méltányolja, évenként néhány száz korona áldozatot hoz a magyarosítás oltárára.

— **Emberkinzás.** Lázár István szabadhegyi lakos a minap harangmagával indult hazafelé a muznyai kőresmából, ahol Podleszek Iván ott-házi lakossal és ennek 4 társával mulatott Utközben az őrfauni határban Podleszek és társai utólerdek Lázár Istvánt, botokkal megtámadták és árték a szegény öreg embert, míg össze nem esett. Ekkor a támadók egyike lehuzta Lázár egyik lábáról a csizmát s annak patkós sarkával addig ütötte az eszméletlenül fekvő Lázár István lábát, hogy az eltörtött. Császár Imre őrfauni molnár több magával segítségére sietett a megkínzott embernek, mire brutális bántalmazói kerek oldottak. Lázárt a helybeli kórházban ápolják, Podleszeket és társait pedig feljelentették.

— **Vend gyermekek elhelyezése magyar községekben.** Készteljen, hogy vendvidékünkön a magyarosításnak legelőbb kipróbált módja az, ha a vend gyermekek néhány évre magyar községbe adhatunk iskolába, vagy legalább nyári időszakban küldetnek magyar vidékre, a hol pásztoroknak alkalmazkazzák őket. Wilfinger Károly korongi állami tanító a Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület támogatásával mozgalmat indított olyan irányban, hogy különösen a Muramenti községek többi megáras helyezettessenek el vend gyermekek a nyári időszakban magyar községekben. Evégből felhívás küldetett a hozzánk közelibb eső magyar községek elöljáróságához azon kérelemmel, miszerint hassanak oda, hogy minél több vend gyermek nyerbessen elhelyezést díjtalanul, illetve azért ez ellenszolgálatért, amit munkájuk által nyújt. A mozgalmi eredményét annak idején beszámolunk.

— **A magyar nyelvben jeleskedő muraközi és vendvidéki tanítók és tanulók megjutalmazása** tárgyában az 1899/1900-ik tanévi, most már tizenötödik elszámolását dr. Ruzaicska Kálmán kir. tanácsos, vármegyei tanfelügyelő, közlése, ennek alapján közöljük a következő adatokat: rendelkezésére állt Zalamegye törvényhatóságának 630 kor. s Zalamegye nemesi pénztári választmányának 240 kor. adománya s így összesen 840 kor. — A vármegye törvényhatóságának 600 kor. adományából megjutalmaztattak: Balogh Ferencz II. hegykerületi áll. tanító 60 kor., Danitz Sándorján stridói áll. isk. tanító 60 kor., Brauner Alajos csáktornyai közs. isk. tanító 60 kor., Baria Vilma állami iskolai tanító 60 korona, Krampatics József stridói áll. isk. tanító 60 korona, Terentia János izsakőzei r. kath. áll. isk. tanító 60 K, a csáktornyai gyakorló iskola növendékei 20 kor., a ganicsai áll. iskola növendékei 10 kor., a fityeházi közs. isk. növendékei 10 kor., a molnári áll. isk. növendékei 10 kor., a muraközi hegykerületi iskolák (Stridó, II., IV. hegykerület, Ráczkanizsa, Királylak) növendékei 126 kor., a perlaki áll. iskola növendékei 30 kor., a turnisichai r. kath. iskola növendékei 10 kor., a murakeresztúri áll. iskola növendékei 10 kor.-val. — A nemesi pénztári választmány 240 kor. adományából megjutalmaztattak: Fekete Gézány ganicsai áll. isk. tanító 60 kor., Márkus Sándor molnári áll. iskolai tanító 60 kor., Major Károly né hodosai áll. isk. tanító 60 kor., Rautes Menyhért királylak. áll. isk. tanító 60 kor.-val. Összesen a tizenöt alkalomból a társadalmi uton egybegyűlt adományokból kiosztottat 16703 kor. 40 fillér.

— **Hirtelen halál.** Özv. Lebar Ivánné vaslaki öregasszony a minap kiut a mezőn munkaközben hirtelen összeesett és néhány percz múlva meghalt. A szolgabíróság elrendelte az orvosrendőri vizsgálatot és ennek folyamán megállapítottat, hogy az öregasszonynak végelgyengülés okozta halálát.

— **Legjobb orvosság.** Mindazok, kik gyomorhaj, étvágytalanság, rossz emésztés, májgyulladás, kólika, vérszegénység, ideges fogfájásban szenvednek, használják a világhírű Pserhofer vértisztító lbadecskát, melyek teljesen ártalmatlanok, gyorsan és biztosan hatnak és a legelsőrangú orvosok által ajánlatnak. Hasznos szolgálatot vértünk t. olvasóinknak, ha e kitűnő szert b. figyelmezően ajánljuk 1 tekercs, mely 6 doboz á 15 lbadcs 1 05 frtért. — A pénz előleges beküldése után 1 tekercset 1.25 frtért, 2 tekercset 2.30 frtért, 3 tekercset 3.35 frtért küld bérmentve Pserhofer J. gyógyszerháza, Bécs, I. Singerstrasse 15.

— **A vármegyei tüzoltó szövetség választmány** május hó 9-én Károlyi Antal alispán elnökele alatt ülést tartott, melynek fontosabb közérdekű tárgyaiból s határozataiból kiemel-

Enek is nyomába jövők.
Betértem egy kávéházba.
A többi közt ama, lap is kézen forgott, amelyben a tárczacikkem ékeskedett Lázás izgatottsággal figyeltem az olvasók arcvonásait. De leirhatlan bosszúságomra, egyik sem állapodott meg a tárczarovatnál.
Pinczér, újságot; szólt meg a szomszédom.
Mielőtt Gusztó odaugrott volna, elő jongleurdoktém zsebeből egy példányt:
Parancsoljon.
Köszönöm.
Kérem, tessék itt az eleje.
Bocsánatot, már csak volt lap a kezemben, hogy tudjam, hol az eleje. Engem a kínai háború érdekelt.
Oh, a vérszomjas Nero! Elfordultam tőle. Ennek nincs érzéke a szépirodalom iránt.
A balfelemez pikolózó ur e perczben vette kezébe az újságot. Hah, ez . . . Három tucztat ördög! ez is elfordítja a legutolsó oldalra.
Másfél óráhszajig ültem ott göröcs várakozás közepett.
Egy megnyerő külsejű éltés ur telepedett melém, bizalomkeltő ábrázattal.
Úrságod nem olvas újságot? indítottam meg a társalgást

Azaz elszoktam néha egyet emelni és otthon bönögzem át.
Igaz van, itt csakis felületes ember olvashat. Ha méltóztatik, szolgálók egy számmal, a sajátom. Nagyon szives. Majd átolvasom.
Tán családijának is méltóztatik lenni.
Van bizony; kerekszám 3-an vagyunk.
Bravó! az aztán summás bíralat lesz.
Törzsvenedige uraság fő a kávéháznak?
De még mennyire. Minden ebéd és vacsora után itt vagyok.
Ah, remek. Méltóztatassék elvinni a lapot. Zsebetette és kis vörztatva távozott.
Vacsora után visszasiettem a kávéházba.
Nem sokára megérkezett a kellemes külsejű családapa is.
Jó estét. Köszönöm a hírlapot. Pompásan van szerkesztve. Ezentul erre fizetek elő.
Hah! ha ezt hallaná a szerkesztő. Majd szétzedett a boldogság. Mert csakis a cikkemnek tulajdonítottam az eredményt.
Politikai iránya egészen egyezik e' veimmel.
Igen, igen a politikai, de a tárcza, a tárcza. türehtlenkedtem magamban.
Hát a nagyságáéknak tetszett?
Főleg Piroksa leányomnak.
Piroksa ó nagyságának? , , ,

Annak, mindjárt ki is írta.
Ki írta a tárczámat! Ezt az angyalt feleségül veszem! Ez lesz az én Louism, Bea'ricem!
Igen, folytatta, kiírta a konpot receptét, a mely szerint salyeül nélkül is eltart keményen a gytmölcs.
Gyümölcs! salyeül! konpot! De hát a tárcza, a tárcza, kérem, tört ki belőlem visszatartatlanul.
A tárcza?! ez valami hülyeség. Piroksa ke'dte olvasni, de azt mondta: egy fabatkát se ér. De az nem baj. Tán majd máskor jobb lesz a szépirodalmi része is.
No de minthogy ön oly kedves, szabad becesse nevét tudnom.
A nevemet?!
A nevem . . . a nevem, Jeremiás Péter. Alá-szolgálja.

Köveér Ilma.

A Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
Liniment Capsici comp.

egy régi kipróbált házi szer, a mely már több mint 30 év óta meglehetősen beváltatású, alkalmaztatik közevényes, csúszás és meghűlésnél.

Intés. Silányabb utazatok miatt bevérsírláskor mindig figyelemmel legyünk a „Horgony” védjegyre és a „Richter” cégjegyzőre.

80 f. 1 k. 40 l. és 2 k. árban ügyszólván minden gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszeresnél Budapesten.

Richter F. Ad. és társa
osasz. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

20-28

Butor
nagy választékban. ó-német,
fényezett ebédlő- és hálószoba garnitúrák, a legszebb kivitelben, jutányos árak mellett

Kép- és butor raktár.

Kugler Antal,
Graz, Annensstrasse Nr. 20.

26-52

Hirdetmény.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy

Vas-Hidegkuton**az országos vásár**

alkalmával kapcsolatosan

marha-vásár

is tartatik és pedig:

1. Pünkösdtől hétfőtől 8-od napra.
2. Szeptember hó 24-én, Ruprecht napján.
3. November hó 11-én, Márton napján.
4. Virágasárnap után első napra (1902).

Vas-Hidegkuton, 1901. április havában.

A község előljárósága.**PSERHOFER J.****vértisztító labdaccai**

évtizedek óta el vannak terjedve az egész világon s kevés azon család, a hol ez a *paratlan házi gyógyszer* hiányzik.

E labdacsokat az orvosok különösen az oly bajoknál ajánlják, amelyek *nehéz emésztésnek s dugulásnak* következményei, mint pl. *zavar az epékeringésben, májfájdalmak, szélirtalmak, kólika, aranyér* stb. stb.

Vértisztító hatásuknál fogva kiválóan jó hatást gyakorolnak *vérszegénység* esetében s az ehől származó bajoknál, mint *ideges fejfájás, gödör* stb. E vértisztító labdacsook nagy előnye, hogy szelíden hatnak, fájdalomt nem okoznak s így a leggyöngébb szervezettel bíró egyének, sőt gyermekek is bátran használhatják.

1 doboz, mely 15 labdacsoból áll 21 kr. — 1 tekeres, mely 6 doboz 1 firt 05 kr. A pénz előzetes beküldése után bérmentve: 1 tekeres 1 firt 25 kr. — 2 tekeres 2 firt 30 kr. — 3 tekeres 3 firt 35 kr. 10 tekeres 9 firt 20 kr.

Használati utasítás mellékelve

Egyedüli készítő és szétküldési főraktár:

PSERHOFER J. gyógyszerháza

Bóos, I. Singerstrasse 15.

Elterjedtségük miatt fogva a labdacsook a legkülönbözőbb alakokban és nevek alatt utánoztatnak, tehát mindenki csak PSERHOFER-féle vértisztító labdacsokat kérjen, s csak azok csúzáit, a melyek dobozaik fedelén piros színben „PSERHOFER” kézírás látható.

3-5

A magy. kir. államvasútak gépgyárának vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körút 32. szám

ajánlja a magy. kir. államvasútak gépgyárában készült

gőzcsepplő-készleteit, szalmakazalozóit,

„MILLENNIUM“

legújabb szerkezetű

fűkaszaló-, marokrakó- és kéveköttő aratógépeit, továbbá: a szab. osztr.-magyar államvasúttársaság reszei mezőgazdasági gépgyárában készült 4 lóerejű gőzcsepplő-készleteit, Saek rendszerű aczélöntésű ékefóvel ellátott ekéit és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

1-8

Képviselő: **Mellis és Pintér**, Szombathely.

URAY TESTVÉREK

Ezelőtt Thurmann M.

REGEDE,

ajánlják **nagy raktárukat:**

Traverznik, avutt vasuti sinek, kötővasak, épületvasalások, horgony és horgonyzott lemezek, tetőpép-lemezefi elsőrendü Styriai vasból

mélyen leszállított árapon.

